

SÅNG / Finska mezzosopranen Monica Groop åter i Stockholm.

"Jag följer med min röst"

Berwaldhallen den 8 oktober.

AV CALLE PAULI

Jag följer med min röst och ser vart den för mig, säger den finska mezzosopranen Monica Groop apropå sin fortsatta karriär. De senaste två åren har hon hörts och låtit höra talas om sig främst runt om i Europa. Just nu sjunger hon tillsammans med den engelske dirigenten Christopher Hogwood i Berwaldhallen: i kväll ett program med Mozartarior.

Häromkvällen sjöng hon Händel med samme Hogwood och tidigare i höstas hörde vi henne i ett konsertant framförande av Donizettis sällan spelade "Linda från Chamounix" tillsammans med bland andra Edita Gruberova. Där sjöng hon pojken Pierotto som har en av bel canto-genrens vackraste ballader i sitt parti och dessutom operalitteraturens enda aria som ackompanjeras av vevlira.

Men på det hela taget förhåller sig Monica Groop tämligen kallsinnig till den italienska art av skönsång som kallas bel canto:

– Vackert men lite menlost, det kan bli lite utslätat, säger hon.

– Jag har mer dragning till det germanska, säger hon och då menar hon bland andra Bach, Richard Strauss, Mozart, Händel, Mahler och Wagner, vars "Wesendonck-lieder" hon sjunger nästa vecka, den 14 och 15 oktober, i Uppsala.

MONICA GROOP ÄR uppvuxen med musik och hon har alltid sjungit. Hennes mor är körledare, kantor och organist och leder Jubilate-kören, hemmahörande i Helsingfors. Den har bland annat sjungit i Stockholm. Monica sjöng där och senare i Finska radions kammarkör, också som solist. Direkt efter studenten började hon utbilda sig till pedagog och för den skull studerade hon logopedi, pedagogik och psykologi. Samtidigt tog hon solosånglektioner vid sidan om men hade själv inga planer på att bli sängerska. Det var hennes

Foto: JAN E CARLSSON

Solo. Finlandsfödda Monica Groop fick sitt internationella genombrott som finalist i välnommerade "Cardiff singers of the world" 1989. Nu väntar bland annat en solokonsert i Carnegie Hall i New York.

pedagog som uppmanade henne att söka till Sibeliusakademien, som varje gång tar in fem, sex elever av ett oändligt antal sökande.

Hon kom in och levde sitt liv med en fot på universitetet och en på Sibeliusakademien.

– Sångerna var lite på lek. Men jag blev mer och mer anlitad som oratoriesolist och plötsligt så bara hade jag en massa engagemang, säger Monica Groop.

En dag fann hon att hon var sängerska.

Det låter så enkelt och självklart, och det gör det också när hon sjunger. Utan stora yttre åthävor men med den där utsökta koncentrationen och enkelheten som kan få himlar att öppna sig. Som när hon sjöng "Agnus Dei" i Bachs h-moll-mässa i Berwaldhallen tillsammans med Eric Ericsson och Kammarkören för knappt ett år sedan.

Tillsammans med dem har hon också sjungit och spelat in Bachs "Johannespassionen"; till julen kommer "Juloratoriet" och senare "Matteuspassionen". Alla fyra spelar in och kommer på skiva.

Monica Groop säger att hon aldrig varit nöjd med sin sångteknik.

– Det är roligt att aldrig vara nöjd, säger hon.

– Jag är så grundlig att jag gör

det svårt för mig själv. Jag borde nog vara lite slarvigare.

1989 var hon en av fem finalister i välnommerade "Cardiff singers of the world", en annan av finalisterna var vännen Hillevi Martinpelto. Efter det började det "röra på sig internationellt".

FÖRRA ÅRET RESTE hon trehundra dagar. I Helsingfors har hon man och elvårig son, själv är hon stationerad i London. Livet i kappsäck och på hotell är än så länge ganska nytt för henne, och hon undrar över hur det skall fungera i längden.

En tredjedel av sitt sångliga liv ägnar hon operan. Hon hade ett livstidskontrakt med operan i Helsingfors, men hon valde frilanslivet bland annat för att hon fann att det inte var platsen att bygga sig en repertoar.

I Toulouse har hon sjungit Cherubin i "Figaros bröllop", i Paris kompositören i Strauss "Ariadne på Naxos", i Italien Dorabella i Mozarts "Così fan Tutte". I höst sjunger hon mest från konsertstraden och i vår sjunger hon Orfeus i Glucks "Orfeus och Euridice" i Spanien.

HON SKALL OCKSÅ göra solokonsert med sånger av Grieg och Sibelius i vår på Carnegie Hall i New York och Wigmore Hall i London.

– Det är det allra svåraste. Att ha all koncentration riktad på en själv hela tiden.

Sibelius och Grieg har hon sjungit in på skiva tillsammans med pianisten Love Dervinger. "Linda från Chamounix" spelades också in från Berwaldhallen och nu i september sjöng hon ett av fem kvinnliga solistpartier i en inspelning av Debussys "Le Martyre de Saint Sébastien" ledd av Helmut Rilling.

– Jag pysslar med alla sorters musik, säger hon och tror inte alla på att man envetet måste borra sig allt djupare i bara en genre för att nå ett fullgott konstnärligt resultat. När hon säger att tänker följa sin röst och se vart den för henne menar hon att det kan hända så mycket med en mezzo – den kan gå nedåt eller uppåt, den kan anta olika klang. Röstens styr Monica Groop och hon styr sin repertoar. □

Foto: STIG A NILSSON

Legendariske pianisten David Tudor vid Fylkingens konsert på Moderna museet 1963. Han visade då att det går lika bra att sitta under en flygel för att få ljud i klanglådan.

MUSIK / Fylkingen fyller 60 år.

Festival för avantgardet

Festival på Moderna museet den 9-10 oktober kl 13. Fortsättning på Fylkingen den 14-16 oktober.

AV GITTA MAGNELL

■ På lördag och söndag återanknyter Fylkingen till Moderna museet, där elektronmusiken introducerades på 60-talet.

Att en förening som Fylkingen överlever i masskulturens tidevarv känns hoppfullt. En förening för experimentell musik och s k intermediekonst kan tyckas smal,

men Fylkingen, som nu firar 60-årsjubileum, har alltid presenterat det avantgardistiska som är livsnödvändigt för förnyelse av all konst.

Till Moderna museet på lördag kommer bli pianisten David Tudor, en legend inom denna genre. Han framför återigen John Cages "Five Stone Wind" för elektronik och band. Den världskände kontrabasisten Stefano Scodanibbio kommer också och vidare blir det kompromisslös instrumentalmusik av Dror Feiler, Bo Rydberg och solisten Jörgen Pettersson.

På Fylkingen i Münchenbryggeriet fortsätter sedan festivalen i dagarna tre med flera konserter och flera uruppföranden

Text koreograferen Evva Liljas

nya solodansverk "Homestead" för äldre man som framförs av dansaren Jan Abramson. Även ett nytt dansverk av Björn Elisson presenteras, och gitarristen Magnus Andersson, pianisterna Mats Persson och Kristine Scholtz spelar kända verk.

För alla som är intresserade av experimentell konst är den här festivalen en verklig godbit. Här finner man en intressant blandning och möten mellan olika konstarter, t ex bildkonstnären Inger Arvidsson och musikern Sten Sandells bildspel – "Gobi" (Moderna museet) eller "Vilande köthjärta" – en dansvideo av konstnären Katrin von Rettig, författaren Eva-Kristina Olsson och koreografer Björn Elisson. □